

Т.С. Пічугіна, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.П. Ткаченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Використання інноваційних технологій в освіті обумовлено необхідністю переорієнтації процесів і результатів освіти на формування компетентностей, які затребувані роботодавцями. Серед важливих компетентностей, якими повинен володіти фахівець з менеджменту, визначено: формування здатностей необхідних для роботи в команді, встановлення позитивних міжособистісних відносин, організації і планування власної діяльності, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, вирішення конфліктів, здатність генерувати нові ідеї, знання іноземних мов, лідерство, здатність адаптуватися до нових ситуацій, а також навички збору і обробки інформації. Формування вищезазначених компетентностей вимагає застосування інноваційних форм організації навчального процесу, а саме до організації самостійної роботи студентів.

Вирішення даного завдання можливе за рахунок використання завдань різного рівня складності під час розробки матеріалів для самостійної роботи студентів, а саме: репродуктивні, реконструктивні, евристичні і творчі.

Завдання репродуктивного рівня припускають виконання завдань на відтворення знань, умінь. До них можна віднести виконання тестових завдань (відкриті, закриті, на логічну послідовність, на відповідність), комп'ютерне тестування, виконання завдань по заданому алгоритму та ін.

Завдання реконструктивного рівня відрізняються тим, що в ньому повідомляється загальна ідея рішення, а студентові необхідно розвинути її в конкретний спосіб або застосувати інші способи стосовно до умов завдання. Студент співвідносить завдання з іншими, уже відомими йому. При цьому вміння обирати та застосовувати необхідні знання для вирішення завдання є головним. Основними видами завдань виступають написання резюме, сценарію заходу, доповіді, хронологічних таблиць, аналіз передового досвіду (інновацій), класифікаторів, вибір із запропонованих або самостійна розробка способів вирішення поставленого завдання та ін.

Самостійна робота студентів евристичного рівня припускає створення нестандартних ситуацій, вирішення нетипових завдань: пошук, формулювання та реалізація ідеї вирішення. Однак пошук має частковий характер, необхідний лише для виконання якого-небудь фрагмента загального завдання. Це можуть бути такі завдання, як складання аналітичної довідки, аналіз і вирішення проблемних ситуацій, завдань, добір діагностичних засобів, їх апробація, вирішення запропонованих кейсів, аналіз відеоматеріалів та ін.

При виконанні дослідницького рівня проявляється найвищий рівень самостійності та пізнавальної активності студента. У ході виконання творчого завдання в студента формується такі якості, як нове бачення проблеми, вміння виявляти нові функції об'єкта, здатність на основі декількох відомих знайти новий спосіб вирішення завдання, гнучкість мислення та ін. При цьому використовують такі завдання: написання тез, статей, розробка колективних справ, розробка анкет для дослідження, моделювання виробничих ситуацій, професійно-особистісної карти саморозвитку фахівця, звіти про проведені дослідження, розробка та захист проектів, самостійне складання й оформлення кейсів з актуальних проблем науки і практики та ін.

Забезпечити ефективність організації самостійної роботи студентів дозволяють інтерактивні методи навчання, а саме:

- методи створення позитивної мотивації (побудова системи професійних перспектив, емоційне стимулювання, урахування особистих досягнень);

- методи організації інтерактивної пізнавальної діяльності (обговорення, вирішення завдань, аналіз ситуацій, навчальні дослідження);

- методи генерації творчих ідей (методи синектики, асоціацій, інверсії, емпатії, фантазії);

- рефлексивно-оцінні методи (аналіз результатів контролю і самоконтролю, діагностика навчальних ускладнень, оцінювання значущості набутих знань, умінь і навичок);

- методи розвитку особистого освітнього середовища навчання (актуалізація особистого досвіду студента, практична орієнтація, відкрите планування самонавчання й саморозвитку).

Застосування вищенаведених напрямів організації самостійної роботи студентів сприятиме підвищенню якості знань та умінь їх використовувати у практиці діяльності підприємств; продуктивній самореалізації; більш повному уявленню про практичну діяльність підприємств; формуванню професійних компетентностей та готовності працювати на сучасних підприємствах галузі.